

Ni un pam de net

Albert Ventura

NI UN PAM DE NET

ALBERT VENTURA

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: octubre del 2013

© dels textos: Albert Ventura

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Col·lecció concebuda i dirigida pel col·lectiu artístic i literari
La Gent del Llamp
lagentdelllamp@tinet.cat

Imatge de la coberta: Josep Maria Argilagué

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Arts Gràfiques Requesens

ISBN: 978-84-9034-177-3

DL T 1152-2013

ÍNDEX

Abans de la llum	II
La platja	17
Les boires del Montsant	23
Vacances a la mar	27
Els silencis del bosc	33
Melanina estimulada	35
L'Atlàntida	37
Un lloc alegrement tranquil	57
<i>L'horror vacui</i>	59
La nit del carmesí	63
La fi de la humanitat	67

TRES CONTES JAPONESOS

El jardí zen de Tsurukawa San	73
Junichiro a Fushimi Inari-Taisha	77
Un Sant Joan al jardí	81

ABANS DE LA LLUM

I

Abans de l'arribada de la llum elèctrica, les terres de l'antiga Casa de Barcelona tenien una vida d'allò més dura: els carrers polsosos eren feu de bandits i de bandolers, i de lladres vulgars, d'aquells sense destresa ni tan sols per pelar una patata. Res d'això no és important, ni que els carrers no semblessin carrers sinó torrenteres abruptes plenes de rocs, o de gossos marcant el territori després de rosegat qualsevol os de pollastre, prim com un filferro. Però des dels últims fils de llum del capvespre fins a les primeres clarors de l'alba, la negror era senyora de la Nit, on qualsevol cosa —i probablement cap de bona— era possible.

Aquell final de novembre de qui sap quin any, al poble N —vet aquí on l'autor no us vol contar on van passar aquests fets perquè la vila és ara afable i pacificada—, els vilatans seguien els seus costums diaris, amb l'habitud de sempre, amb l'ensopiment comú de qui no té ni dies ni hores, sinó jornades de treball i de repòs forçós. Res, ni tan sols per a un foraster, va semblar que hagués canviat: el sol sortia, els cristalls s'alçaven, els dolls rajaven i el rector, en llatí, s'alçava d'esquena al poble. L'habitud, una gran bondat i un gran perill, a la qual ja s'havia avesat la voluntat ferrenya dels habitants, queia sobre tots els caps i res no l'alterava, inamovible i eterna com semblava ser.

El matí del dilluns de la darrera setmana de mes va arribar a la fonda, una casa polsosa, pollosa i bruta a peu de carretera, un viatger peculiar. El contrast que feia amb la gent de pagès era notable: americana, pantalons de pinces, un maletí i llacet al coll; tot, llevat de la camisa blanca, era blau marí. Ell, home de ciutat, havia estat a tot arreu on cal anar: París, Marsella, Roma, Nàpols,

II

i fins i tot una vegada, camí de Sitges, on també havia fet nit, va trepitjar Tarragona. D'aquella terra àrida i aspra no en va treure gaire cosa, només la sorpresa grata que alguns menestrals li havien brindat: les atzavares també podien ser comestibles —això de fet és el que el viatger docte es pensava; es referien als margallons. Amb ell i el seu uniforme hi viatjava un gran capsot que aixecava gran enrenou a segons quines poblacions: una capsa de fusta que s'obria i d'on sortia, per a molts dels espectadors, una senzilla capsa de fusta amb uns vidres rodons al davant que s'aguantava per tres potes rectes a sota. Ningú no entenia per què calia arrossegar pel món un capsot que semblava pesar quatre quarteres si després només servia per ficar el cap sota d'un drap enorme i fer moure una plaqueta de ferro. Però vet aquí que la vida és feta d'aquesta manera, d'incomprensions i sovint de fets inexplicables per a la majoria de nosaltres. I és així com el Viatger, de fet, havia recorregut mitja Europa i bona part de la Península Ibèrica, que és el que realment li interessava: amb el seu blau etern incorruptible i una màquina de retratar acabada d'arribar d'Amèrica.

Una vegada, a Roma, el viatger va accedir a la Biblioteca Vaticana per intervenció d'un cardenal amb qui tenia prou bona amistat —o si més no que li devia prou favors—, i allà va poder consultar diversos documents medievals catalans. Ell, que amb prou feina entenia el francès, va necessitar quatre lliçons bàsiques de les llengües romàniques mediterrànies: els documents antics que va consultar parlaven de la història d'un vell eremita que, vagant pel món, havia fet gran saviesa i bondat, fins que es va establir al Mont Serrat, a Catalunya. Es deia que l'elecció no havia estat casual: aquella serra, única enmig d'una gran plana, concentrava poders tel·lúrics que proporcionaven pau i energia a qui hi transitava. Si hi havia de viure, per tant, fóra bo establir-s'hi tan naturalment com fóra possible. I fou així que Joan Garí s'establí a Montserrat. Una de les caves naturals de la serra li va servir de primera llar fins que, segons conta la llegenda, dominat pels instints del Diable, va forçar i degollar Riquilda, filla del rei, que havia pujat a la muntanya en cerca de pau. Aleshores Garí va ser condemnat pel crim que havia comès. Un cop desposseït dels dictats del diable, va anar fins a Roma, on el Sant Pare li va fer saber que aniria de quatre grapes com les bèsties, que menjaria fruits silvestres dels boscos i que el pelatge creixeria de tal manera que no hauria de tornar a menester robes humanes. Fins que no hagués expiat els seus pecats, Garí no seria un home piadós mai més.

El manuscrit que el Viatger, corprès per la història de Joan Garí, consultava, s'acabava poc més enllà. No en va treure l'entrellat fins que va arribar a Montserrat, on els monjos van assegurar-li que tot era llegendari i, per tant, fals. Un d'ells, però, el monjo més vell, se li va apropar i li va donar un tros de paper: «Garí viu». L'endemà li va explicar que aleshores encara no se sabia públicament, però que els més vells del monestir tenien per missió de preservar la memòria de Garí: era ell qui havia començat la construcció del monestir, era ell qui, certament, va trobar la Moreneta a les coves dut per la indicació de Déu. Però l'avarícia dels homes no havia permès que Garí dugués a terme l'expiació del seu crim i continués, encara ara, sota el malefici de la vida eterna com una bèstia salvatge, lluny de la comunió amb Déu.

El Viatger va combregar, va donar almoina i va reprendre el seu camí. Però ara, per primera volta en molt de temps, no sabia on anar. Volia trobar Garí, fer públic que l'inexplicable sovint serveix de més del que hom pensa d'entrada i ajudar-lo a desfer-se dels pecats, perquè això és missió indicada pel Senyor. Suposava que Joan Garí no havia abandonat la seva terra i per això va començar a interessar-se per les proximitats montserratines, on no va trobar res. Pres per la desesperació va recórrer terres del Vallès i d'Osona, on tampoc no va trobar res, fins que va arribar a Ripoll, on un mossèn no tan vell li va dir que hauria de visitar terres de més cap al sud: les terres, com les de Montserrat, també pures del Montsant. Aleshores, el Viatger va prendre una determinació: escrutaria fins a la darrera pedra del Montsant per trobar-hi Joan Garí, fos bèstia, home o llegenda.

Quan hem arribat a aquest punt ja sabem algunes coses més del nostre home, a banda del seu gust per la roba de mudar i la possibilitat de retratar els racons més genuïns del país. És en aquest moment quan el nostre viatger arribà al poble N, on trobà carrers plens de pols i de menestrals que s'ocupaven de les terres de les quals, al capdavall, vivien.

Es va instal·lar a la millor cambra que va trobar de la fonda del poble, un casalot tronat i alhora elegant. Aquella casa cantonera plena de clivells al morter que arrebossava la façana feia pinta d'haver estat una casa imponent, quasi majestuosa, al peu del carrer, com si convidés els transeünts a entrar-hi. Però, aleshores, ni de bon tros semblava una casa senyorial, pairal, o com sigui que es puguin anomenar aquells quatre pedrots que fan de paret i que sostenen cairats corcats que, al seu torn, aguanten les tramades tendres i vincladisses d'una casa d'hostes plena de mosques.

II

Un matí curull de boira s'havia despertat a trenc d'alba mentre la serra, propera i llunyana alhora, s'alçava amb els primers fils de llum solar. A baix, a les fondalades, la boira regna, amb el silenci sepulcral que a poc a poc es trenca amb la piuladissa dels moixons matiners.

A la fonda, on només s'hi estava el Viatger, el matí volia dir foc a la fumera: pa torrat amb all, una mica de sal i un raig d'oli d'oliva; tot productes de la terra. Un got de garnatxa i, si hi havia una mica més de sort, una llesqueta de cansalada viada. Després d'esmorzar, va emprendre camí: va trobar els masos de foravila i van seguir amunt, ell, la càmera fotogràfica i un petit farcell amb un rosegó de pa i coses que ell no sabia ni què eren. Ningú no el va voler acompanyar, per molt que ensenyava duros de plata a tort i a dret. Va fer camí, això sí, gràcies a les indicacions dels vilatans. Tot trescant camins plens de rocs es va fer el migdia. Malgrat que era hivern, no era un dia especialment fred i, potser per això, el Viatger va tindre esma d'aventurar-se a muntanya, lliurement, amb la robeta urbana que duia i el capsot que bufa com pesa, que el seguia a tot arreu. Va arribar el migdia i va asseure's a sobre de la gran maleta que duia, al marge d'un camí. Un bromerot sorollós el va espantar: adéu a la càmera. Va caure per un marge no gaire alt, però sí prou per veure que la maleta i la càmera s'asclaven en mil bocins. Potser millor així, que no hauré de dur la càmera a sobre i una preocupació menys que tenia ara. Diuen que quan es rep visita d'un bromerot hi haurà bones notícies.

La ruta seguia, no tan bé com li hauria agradat. Ni una sola cova, ni un sol clot entre marges; només algun abric fet de pedra seca on els pagesos s'hi aixoplugaven les hores fortes de sol, o bé per dinar-hi, o qui sap lo què. La seva voluntat era d'acer i no va retrocedir ni un pam, fins que va trobar una clapa de pins a la falda del Montsant i s'hi va ajoure. A mitja tarda havia descobert què era una clotxa i l'havia devorada sense pietat; ara, però, estava més cansat que famèlic i va dormir, fins que una sacsada forta el va despertar.

La nit havia caigut sobre el Priorat i, a més del fred, hi havien comparegut la humitat feta pluja i una bèstia salvatge. L'esglai que la sacsada de la bèstia li va propinar es devia sentir, com a poc, fins al coll d'Alforja. Què havia passat? Al matí ell havia esmorzat al poble i ara, només unes hores després, era al mig de la fosca, mort de fred i de por, xop fins al moll de l'os. L'esglai va garratibari-li els músculs, només respirava a cops, a batzegades cada cop més fondes i curtes, intenses. Per un moment va calmar-se, però la bèstia se li va apropar

tant per ensumar-lo que va voler tancar els ulls: lluny d'això va obrir-los més i més, esbatanant-los; semblava que els ulls haguessin de marxar-li de conca. La bèstia, finalment, es va posar sobre les potes del darrere i mig assegut, com una persona, va alçar la vista enlaire.

Tornava a ser de matí i el viatger garratibat de la nit anterior es va despertar molt a prop d'on la nit passada havia somiat tan terriblement. Notava una escalfor dolça, càlida, que li omplia el cos. Quan va començar a moure's va notar que era a sobre d'un jaç, que estava cobert de pells, que tenia un sostre de cova a sobre i que algú l'havia dut fins allà. Ben a la vora va reconèixer una silueta. Al cap d'uns minuts, el Viatger va veure, per força, que no li era hostil cap bèstia, sinó algú: va comprendre que aquell ésser no podia ser ningú més que Joan Garí.

Garí se li va apropar amb un bocí de bresca entre les urpes i l'hi va deixar a la vora.

—Tu ets Joan Garí...

El Viatger no va tindre temps d'acabar la frase: Garí va transformar-se, si més no parcialment. Li van caure dos ullals que tenia a la boca, com els sen-glars, i va poder parlar-li.

—Sí, sóc Joan Garí. Gràcies per haver-me buscat, t'esperava. Em van foragitar de Montserrat, del temple que jo mateix havia fundat. Per manca de determinació tampoc no podia parlar fins que no demostrés que algú es recordava de mi, i tu ho has fet. Ara ja podré complir el meu deure i ensenyar al rei la tomba de Riquilda, la seva filla.

El Viatger no sabia com prendre's aquelles paraules. Semblava que, definitivament, Garí havia perdut la noció del temps i de l'espai: els catalans d'ençà de Martí no tenim rei. Si no podia mostrar la tomba de Riquilda ell restaria condemnat, en vida, per a tota l'eternitat. El que no sabia cap dels dos és que la tomba de Riquilda ja no existia: els obrers reconstructors del monestir després de la Guerra del Francès la van enterrar cristianament i, per tant, en comunió amb Déu.

—No fa gaire ha estat Santa Cecília, oi? —digué Garí.

—Efectivament.

—Pren aquest ciri i encén-lo. Amb això ja en tindrè prou. Ara vés-te'n i recorda't de Garí, aquell eremita que vas conèixer al peu del Montsant i que des d'ara consagrarà la seva existència a protegir, com sant Bernat de Menthon, els que gosin de travessar aquesta terra, si bé preciosa, feréstega. El que ara veus serà la meva llar. Fes-ho saber a qui encara em recordi. Vés, sense témer, que jo vetllaré per tu.

Albert Ventura

El Viatger, sense saber què dir, va recollir la seva jaqueta i va desfer el camí. Al vespre, després de molt de caminar, va arribar al poble que l'havia vist sortir el matí anterior. Quan va entrar a la fonda, la padrina que li havia dat la clotxa el va mirar amb un somriure sorneguer sota el nas: «Que ha anat bé, l'excursió? Era bona, la clotxa? Em sembla que a muntanya no heu hagut de menester res de res. M'equivoco? I per cert: aquí teniu la vostra maleta, sembla una mica matxucada...»

El Viatger, sorprès per la sorna de l'hostalera, no va saber què fer ni, encara menys, intentar d'esbrinar el periple pel qual ell i el seu equip fotogràfic havien passat. El millor, segons li semblava, era esmorzar. Regaria els fesols i la llangonissa amb garnatxa del *terreno*, s'amorraria a una copa de vi ranci, i si podia faria una queixalada a un parell d'orelletes del forn. Fet i fet, quan tingués tot això entre pit i esquena només voldria clapar, o prendre una tartana que el portaria al pla. Ja ho diuen, el mal d'alçada fa estralls. Fins i tot, al·lucinacions. Però que això li ho expliquin a l'equip fotogràfic.

LA PLATJA

I. Zero

Un raig de llum fi i daurat, canviant, va arribar al meu ull a trenc d'alba. S'escolava entre els troncs de diverses dimensions que poblaven el sotabosc d'aquell pinar jove. Era al cim d'un turó des d'on podia veure la mar blava i tranquil·la. No recordo si sabia com hi havia arribat, ni tampoc si tenia cap mena de neguit per saber-ho. Però el record, viu i borrós tot alhora, em transporta al llit de pinassa que m'acollia aquell matí de primavera. El cap, flonjo, era espectador d'un cel d'agulles en dansa per la brisa, mentre que els peus enjogassats s'arraulien sota aquelles punxes presumptuoses que em feien pessigolles i no sang.

L'escalf del sol era agradable i maleïdament uniforme. S'havia llevat enèrgic, radiant. El pensament que podia tindre aleshores era nul: m'havia deixat endur, sense voluntat, ni remei ni solució. M'havia retrobat amb mi mateix, si és que mai m'havia trobat. Aleshores, un núvol va passar per davant del sol, i només en un instant vaig saber que la Natura mai no dependria de mi, sinó que jo seria súbdit de la seva voluntat.

La piuladissa que a punta de dia semblava inofensiva va córrer com un riu de pólvora, i arreu on hi havia arbres els ocells van començar a xiular. Vaig aixecar-me meravellat, com un Adam renascut que xafa el paradís per primer cop. Les cames, envigorides, van portar-me a sortir del bosc, amb un impuls que em corria per les venes i em feia avançar cada cop més de pressa. Fins que, d'una gambada, vaig deixar el bosc i vaig descobrir què hi pot haver quan la pinassa és lluny.

Un prat verd s'estenia davant meu, pertot, a banda i banda i cap avall, cap a la mar. Inconscientment només el volia trepitjar i travessar-lo per fer-me'l

meu, afegir una engruna de terra al meu petit imperi davant la immensitat blava. Quan vaig acabar la travessa, vaig elevar-me sobre el darrer monticle que podia veure. Va ser aleshores quan vaig sentir-la, a frec de pell, a les orelles, a les mans i als cabells...

Em vaig capbussar a la mar per descobrir-la, i amb aquesta descoberta vaig conèixer la por, la sal als ulls, l'ofec d'una onada contundent contra el pit. Elidim passos. Cremem etapes. Saltem els murs i correm costera avall. Ho fem sense pensar, i és millor així. Jo no sabia que la bellesa de la mar es fonamentava en aquest poder, de lluny inexistent, que ens podia donar molt i arrabassar més encara.

Les dunes sinuoses, daurades, compostes per milions de milions de minúsculs grans de sorra, eren espectadores passives de l'encontre. Sense saber-ho, van fer la resta. Obviades d'entrada, em van abraçar quan l'escup de la mar em retornà allà on pertanyia sense saber-ho. Aquesta certesa, inexplicable, va fer que la mar i jo tinguéssim una altra relació. Sense saber-ho, tampoc, vaig assumir els rols dels elements, i amb una capbussada plena de fàstic en vaig tindre prou i de sobres.

L'arena mullada de la riba era la frontera tangible entre dos regnes, dos universos, dues concepcions coincidents i contraposades del món incipient que contemplava. Els peus, encara innocents, movien els dits amunt i avall per facilitar que aquell fang net em travessés els dits. S'aferraven melosament a la pell, però d'una sacsada se'n tornaven als seus racons indòmits.

Així va ser com va transcórrer bona part de la meva primera jornada. Un cúmul d'estímul palpables físicament m'omplien la ment d'una geografia verge, sòlida, autèntica. Lliçons novelles per a un jove habitant que encara no era conscient d'ésser plenament. Però ben aviat vaig tornar a aprendre que les normes de la física de l'entorn també m'implicaven a mi; era una peça més del paratge, singular si es vol. Potser només sabia que el vent arrossegava la salabror de la mar terra endins, i potser només sabia que el sol sedassat per les capçades dels pins era un espectacle senzill i terriblement bonic. Entre pensaments, el meu ventre va notar una buidor interna que no sabia que existís. Impulsat per aquesta pulsio de desig, em vaig desplaçar cap als claps de prat interior. Allà hi vaig trobar uns arbres molt curiosos. Eren com els pins, amb tronc i capçada, talment com qualsevol altre. De les branques en penjaven unes esferes de colors plaents a la vista, i per instint pur em vaig enfilar escorça amunt per devorar, amb ànsia, els fruits saborosos que m'oferien. Aquell dia vaig descobrir la vida i la por; la gana, de bracet de tots dos, també va comparèixer.

Es fa estrany, des d'ara, parlar d'aquelles hores remotes. Els records solen ser nebulosos, i no cristal·lins, i aquests records del primer dia van quedar-me retratats a la memòria, talment com si fossin esculpits, cisellats, cremats a la carn viva. Potser va ser important, però això no ho sabré mai. Des d'aleshores, els minuts van començar a passar uns rere els altres, sense fre. El temps, subjectiu, intangible, va ser una glopada de minuts consecutius. Semblants els uns als altres, però tots diferents. Amb la cadència de les onades surant pertot, els minuts d'aquell matí van morir.

II. Nit

Em vaig adonar que el sol que m'havia despertat s'afeblia i queia per l'horitzó de la mar. No comprenia que si el sol havia comparegut a l'alba i just després s'havia elevat fins al zenit, havia de caure forçosament fins a amagar-se rere l'aigua. Solament coneixia la llum. Ho era tot, absolutament. Les papelles tancades em van arrencar del son on havia caigut perquè s'havien fet llum. Amb «allò», gràcies a «allò», es van descloure i vaig veure-hi per primera vegada. La resta va seguir, per natura.

Però quan començava a declinar l'astre rei totes les meves accions van concentrar-se a seure, duna sobre duna, amb la cara a la llum groga, primer, rogenca en acabat. Meravellat vaig veure com s'amagava sota la mar, amb fils de llum durant uns instants brevíssims i encisadors. Un pessigolleig al pit, nou com tot, va neguitejar-me. Era al no-res? Ho ignorava. Completament embadalit, seia, i sense més coneixements del món que em sostenia, esperava. En un moment determinat, la gamma de blaus va governar la volta del cel, i milers de milions de punts escampats arreu van meravellar-me. Si el sol m'havia escalfat la pell, ara els estels m'omplien els ulls amb formes i figures inimaginables, indescriptibles. Coronades per l'esfera lunar, vaig contemplar-les ajagut des del prat, des de la sorra, amb el sedàs d'arbres per cap i amb la intriga de saber. En un moment o altre em vaig adormir arrecerat a la soca d'un arbre, i la primera nit conscient va discórrer com ho fan totes, sense ser llargues i conscients.

Sentia un poder tel·lúric sota meu, un convenciment ple de fe, que m'anava fent el pit ample minut a minut. M'havia despertat abans de l'alba, i a cada pas del sol majestuós que s'alçava implacable per sobre de la mar em sentia renéixer. Abans no hi havia pensat mai, en el sol. Donem per fet que vindrà a l'alba, amb força, per treure'ns de la foscor.

La meua escala de temps va créixer d'un dia a l'altre. Vaig comprovar que no tots els dies eren iguals, i que el que avui durava un jorn no el durava el consecu-

tiu. Tots s'allargaven i les nits s'escurçaven. Patia per saber si mai més no podria contemplar el cel poblat d'astres, i d'aquella munió d'estels que feien un còrrec al centre del cel que partien com l'escuma de les línies de la riba de la mar. Un bon dia, el sol es va aturar. D'aleshores ençà els dies van començar a minvar.

III. Cova

Vaig aventurar-me en direcció oposada a la platja per primera vegada. Dormia cada nit en un racó de prat, sota la soca de l'arbre que m'alimentava. Les primeres necessitats fisiològiques van demostrar-me que no era com un simple sac: si m'omplia, m'havia de buidar. Una activitat molt humana, íntima, que no recordem mai quan vam començar.

La meva existència fins aleshores era incapaç de plantejar-se molts dels interrogants que qualsevol intel·ligència desplegara davant seu. Una allau d'impulsos, objectes i subjectes m'ocupaven la ment i no podia fer-hi absolutament res. Des dels ocells fins als pins, els fruiters, el verd de l'herba, la sal que sorgia dels meus porus al sol. Res d'això era insubstancial, sinó que formava part de la meva existència més elemental i bàsica. Ser, existir, per mi era això. Però la ment, en una feina subjacent incessant, va fer que m'elevés uns instants de la terra que trepitjava. Per què no podia resseguir la costa?, o posar-me a l'aigua? Contra tot pronòstic, vaig seguir el vol d'una gavina terra endins.

La claror del meu primer llit va donar pas a la frondositat i espessor del bosc. Era cert que ja no veia la gavina, i ni tan sols la sentia cridar. La curiositat va vèncer i el terreny començà a guanyar inclinació. Seguia avançant. El sol dequeia i jo no sabia si era millor deixar l'excursió per a un altre instant o si, fes el que fes, ja era tard i lluny del que coneixia. M'envai una sensació terrible. Per primer cop, em vaig sentir sol. No podia aturar-me.

Sobtadament, la muntanya a la qual m'havia enfilat sense saber-ho de forma conscient va dur-me a un cul-de-sac. Veia la paret de roca, ocupada i assetjada per les hores implacablement verdes, i un fil de llum que les tocava de passada a l'extrem més elevat del mur. Vaig avançar per un terra cru i gens amable amb mi. Estava a punt de defallir i fugir, corrent si convenia, quan una obertura a la roca se'm va fer present. M'hi vaig atansar i em vaig fer fonedís.

IV. Prodigis

Quan es féu de dia, dormia plenament. No veia llum, ni tan sols un fil tímid, sinó una claror esmoreïda que avançava a brins per la façana de pedra.

Era conscient d'estar endormiscat, a cavall entre la consciència i el son dèbil. Això va ser fins que la llum blanca no va palpar els contorns geomètrics del cristall de roca. Davant meu, un espectre de colors va il·luminar-me pas a pas, i a tot el que m'envoltava. La llum es fonia, es desfeia en un grapat de colors indescriptibles perquè hi eren tots absolutament, amb matisos, encavallats i solapats. Des dels ocres fins als blaus i verds que coneixia fins al vermell més pur.

Vaig gosar. Quan m'hi apropava sentia la fascinació per veure com es deslliava el color i s'escampava per la immensitat. No ho podia entendre, però em va enamorar a l'instant. Vaig prendre'n un bocí, preciós, que guardava com un tresor preciós ple de misteri. Per tal de no perdre'l, vaig arrencar una tija seca. Una cosa em va dur a l'altra: vaig arrencar més tiges i de forma més matussera que mestra vaig trenar un cordill que va subjectar-la al voltant del coll. Ara aniria sempre amb ella. Vaig girar-me per dir adéu a la gruta i me'n vaig anar als meus dominis, a la platja.

El descens em va semblar un bon passeig, molt diferent de la pujada que havia fet el vespre anterior. Els moixons que m'acompanyaven amb el seu cant melòdic eren absents a boqueta nit, i la baixada es feia sense dubtes ni vacil·lacions. Vaig tindre la impressió de ser una mica més gran i una mica més petit d'aleshores ençà. Per això mateix, vaig voler tornar al meu inici, il·lusament. Vaig ajaure'm a la sorra, que aleshores ja s'havia escalfat força i que es feia notar sense problemes. Sota el domini solar, vaig endormiscar-me una altra vegada en poques hores. La llàstima és que em vaig despertar sobresaltat i amb una ferida rabent a la pell. No m'ho esperava gens, i el meu amulet, pur i transparent, em va cremar la pell: el sol l'havia travessat i ell havia magnificat la seva força. Vaig treure-me'l de sobre d'una revolada i el vaig allunyar. Volant, va anar a raure a la terra de ningú propera al prat. El cristall de roca va seguir una bona estona allà, mentre jo em refrescava el pit escaldat amb l'aigua de la mar. Enfadat —un sentiment nou, com tantíssims d'altres—, vaig sortir de la sorra per anar a la zona on havia aterrat la meva troballa. Fascinat vaig comprovar que la corretja que l'abraçava desprenia una olor estranya que acompanyava un núvol blanc que s'estenia pels encenalls de la vora. D'una sola rebufada, vaig veure, per primera vegada, com naixia una flama. El sol, una vegada més, era autor d'un prodigi. Mig nerviós, emocionat, i atrafegat, vaig apropar-me al flam que sorgia d'aquelles herbes. Vaig pensar que si hi afegia més herba el podria atiar; ara sé com n'estava, d'equivocat, però aleshores era un espectador nou que intenta comprendre l'espectacle

que la natura li oferia. El vaig mig ofegar, i vaig pensar que potser convindria un combustible més fi i abundant. El pinar tenia el que em calia i vaig fer unes garbes rupestres de pinassa que vaig transportar fins a la vora d'un arbre solitari. La pedra, més que tèbia, va tornar a funcionar sense cap problema. A la nit sense lluna, el prat es va mantenir ple de llum fins que es va esgotar la paciència del foc. Havia fet la meva primera foguera. Sabia que m'oferia llum i escalfor sempre que disposés de temps per preparar-ho tot.

L'endemà al matí, vaig resseguir la costa després de comprovar que les flames de la nit abans s'havien convertit en un grapat de cendres polsoses i grises. Vaig superar unes roques, i lluny de l'encís per tot el que em trobava els primers dies, ara centrava la meva atenció en el més obvi, evident i vistós que tenia a l'entorn. A la llunyania, vaig observar com unes clapes d'arbres distints entre els altres que els envoltaven es marcien, perdien verdor i començaven a declinar grocs i ocres. Un bon inici de tardor, la primera.

Quan vaig pensar que potser fóra bo d'avançar en aquella direcció, vaig comprovar que ho havia deixat tot enrere, inclosa la meva pedra. Vaig fer un viatge d'anada i tornada, amb la sorpresa que algú altre havia estat allà. Hi havia «altre»? Podia ser, això? No només podia ser, sinó que el xiulet que va fer ens va provocar un gir inesperat a la nostra existència. Un igual, o gairebé igual, era allà. Vaig recollir la meva pedra del lloc on havia estat sempre i m'hi vaig apropar amb fascinació i respecte. L'altra va fer el mateix. Sense saber-ho, ens vam comunicar. Vam parlar. La parla! Sabíem parlar, i parlàvem el mateix. No sé com ni quan en vaig aprendre, ella no sap ni on ni quan en va aprendre. Però en sabíem, i fins ara no havíem tingut la necessitat de fer-ho. L'altre no existia, llevat de l'altre que som tots.

La coincidència inexistente va portar-me a refer el camí que havia iniciat solitàriament. Tots dos vam fer via fins a la cleda de bosc de fulles canviants. Jo, sobtat, tenia un bosc diferent al davant, amb la mar al darrere, i un objecte estrany i bast al davant, com a portada de la gran massa canviant que feia de taló de fons. L'«altra» havia tingut menys sort que jo, i amb fred havia construït una cova artificial amb rocs i troncs. Ella me la va oferir, i jo amb camaraderia vaig portar-li el foc. Vam compartir les nits i els dies, i amb l'esforç i la dedicació vam suportar-nos fins que un dia l'aigua del cel va caure sòlida. La vam anomenar «neu», i d'aquell dia ençà vam esperar que la primavera ens escoltés i ens guiés per camins que només menaven als altres jo.